

**UCHWAŁA NR XLIV/226/22
RADY GMINY W TARŁOWIE**

z dnia 9 maja 2022 r.

w sprawie zmiany uchwały Nr XLI/209/22 Rady Gminy w Tarłowie z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 wraz z Preliminarzem Wydatków na realizację zadań zawartych w Programie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559) i art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) Rada Gminy w Tarłowie uchwała, co następuje:

§ 1. Załącznik nr 1 do uchwały Nr XLI/209/22 Rady Gminy w Tarłowie z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 wraz z Preliminarzem Wydatków na realizację zadań zawartych w Programie otrzymuje nowe brzmienie i stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarłów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Janusz Giez

Załącznik do uchwały Nr XLIV/226/22
Rady Gminy w Tarłowie
z dnia 9 maja 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2022**

Tarłów 2022 r.

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

Podstawa opracowania programu

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja tych zadań jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Według art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 10 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy realizacja tych zadań jest prowadzona w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, stanowi narzędzie do realizacji ww. zadań ustawowych. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych będących następstwem spożywania alkoholu oraz zażywania narkotyków. W 2021 roku wszedł w życie Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2025, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. poz. 642), który jest aktem wykonawczym do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1956 z późn. zm.). Precyzuje on zadania samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem strategicznym Programu jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji Narodowego Programu Zdrowia konieczne jest uwzględnienie oddziaływania skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie całej populacji. Wirus ten przyczynił się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Ze względu na jego specyfikę niezbędny jest wzrost działań promujących zdrowie oraz ograniczających narażenia na czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, przyczynia się do efektu negatywnej synergii. Tym bardziej konieczne jest podejmowanie kompleksowych i zgodnych z aktualną wiedzą naukową działań oraz interwencji w sferze zdrowia publicznego, za pomocą wszelkich dostępnych narzędzi.

Zjawisko narkomanii jest coraz bardziej wszechobecne, stanowiąc jeden z najpoważniejszych problemów społecznych XXI wieku. Osób uzależnionych wciąż przybywa i są to przede wszystkim osoby młode. Aktualnie narkomania postrzegana jest jako jednostka chorobowa o wieloaspektowym charakterze. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) będąca podstawowym aktem prawnym w zakresie walki z narkomanią definiuje *narkomanie jako* - stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków

odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

Narkomania może doprowadzić do bardzo poważnych zmian psychicznych takich jak: zaburzenia świadomości, degradacja społeczna, uczucie lęku czy osłabienie woli. Niejednokrotnie może ona doprowadzić do wejścia na drogę przestępczą. Nie jest możliwe określenie jednego głównego powodu z jakiego młodzi ludzie sięgają po narkotyki. Państwo w celu przeciwstawienia się problemowi organizuje wiele akcji mających na celu przeciwdziałanie narkomanii. Metody wykorzystywane w celu przeciwdziałaniu narkomani to m.in.: edukacja, sankcje karne, działania prewencyjne oraz profilaktyka. Przeciwdziałanie narkomanii jest realizowane poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, polityki gospodarczej, zdrowotnej oraz oświatowo-wychowawczej. Obowiązujące w Rzeczypospolitej normy prawne nakładają wiele sankcji karnych na osoby, które są powiązane ze środowiskiem narkomanii. Normy te często są uważane za jedne z najbardziej restrykcyjnych w Europie. Używanie narkotyków jest nielegalne i często ukrywane, trudno jest więc ocenić skalę występowania tego zjawiska oraz związanych z nim negatywnych konsekwencji dla zdrowia. Najwiarygodniejsze informacje dotyczące liczby osób uzależnionych od narkotyków posiadają instytucje zajmujące się problemem narkomanii. Niezwykle trudna jest ocena rzeczywistego zasięgu zjawiska używania narkotyków przez młodzież. Zwiększyła się podaż oraz różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmianie uległy sposoby używania, jak i rodzaje najczęściej używanych substancji. W celu zmniejszenia rozpowszechniania środków odurzających, substancji psychotropowych i innych środków zastępczych wśród młodzieży, niezbędne jest wdrożenie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości młodzieży i rodzin, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie postaw społecznych oraz umiejętności psychospołecznych chroniących przed używaniem narkotyków. Konieczne, są także kompleksowe działania profilaktyczne obejmujące całe rodziny. Zintegrowane działania muszą być adresowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i do rodziców oraz nauczycieli. Profilaktyka, jako oferta wzbogacająca wychowanie oraz edukację dzieci i młodzieży, wymaga podjęcia działań ukierunkowanych nie tylko na zapobieganie szkodom, ale przede wszystkim na promowanie zdrowia rozumianego całościowo. Jednakże najistotniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Główne cele programu:

- Profilaktyka polegająca na zwalczaniu problemów patologicznych i zapobieganiu dalszemu ich wzrostowi.
- Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz zażywania narkotyków.
- Działalność informacyjno – edukacyjna oraz wychowawcza w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w środowisku lokalnym.
- Wdrażanie systemu pomocy rodzinie z problemami patologii społecznej.
- Opracowanie i doskonalenie metod zapobiegania powstawaniu problemów narkomanii.
- Podjęcie systemu działań profilaktycznych w celu wyeliminowania lub redukcji czynników prowadzących do uzależnień oraz zmniejszenia rozmiarów zjawiska narkomanii.
- Wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych służących rozwiązywaniu problemów z zakresu alkoholizmu oraz narkomanii.
- Stworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji zadań programu.

ROZDZIAŁ II

Kierunki działania Gminnego Programu

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Prowadzenie Gminnych Punktów Konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin, które w ramach swojej działalności zajmują się m.in.:

- prowadzeniem działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat choroby alkoholowej, metod leczenia, faz rozwoju uzależnienia,
- udzielaniem porad (konsultacje specjalisty),
- motywowaniem osób uzależnionych oraz członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, kierowaniem do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
- udzielaniem wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- współpracą z psychoterapeutą i pedagogiem w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień wśród młodzieży szkolnej i dorosłych,
- kierowaniem osób nadużywających alkohol na specjalistyczne badania celem uzyskania opinii biegłych w przedmiocie leczenia odwykowego,
- stwarzaniem łatwiejszego dostępu do fachowej wiedzy z dziedziny zagrożeń i zjawisk patologicznych,
- współpracą ze świetlicami oraz instytucjami kultury w zakresie działalności edukacyjno – profilaktycznej objętej Gminnym Programem Profilaktyki,
- rozpoznaniem zjawiska przemocy domowej, udzieleniem stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- kierowanie osób uzależnionych, współuzależnionych do Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnej wobec przemocy w rodzinie poprzez ścisłą współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tarłowie,
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- udzielanie informacji o placówkach leczniczych w innych miejscach, gdzie osoby uzależnione oraz ich rodziny mogą uzyskać pomoc i wsparcie,
- współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Policją, sądem rodzinnym, kuratorami, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tarłowie,
- podejmowanie prób zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Tarłów,
- kierowanie zawiadomień do Policji lub prokuratury w przypadkach określonych w art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- współpraca ze służbami policyjnymi oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie organizowania pomocy rodzinie patologicznej,
- kontynuowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci (czym jest przemoc, jakie są jej mechanizmy, jakie niesie konsekwencje itp.), a także możliwości uzyskania pomocy (przede wszystkim bezpłatnej) i miejsc, które taką pomoc świadczą,
- przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym (np. ulotki, informatory, strony internetowe, ogłoszenia w mediach lokalnych).

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Podjęcie działań powodujących zmniejszenie poziomu spożycia alkoholu przez nieletnich i osoby dorosłe poprzez:
 - a) zdyscyplinowanie prowadzących sprzedaż alkoholu do ścisłego przestrzegania zakazu sprzedaży osobom nieletnim;
 - b) uświadamianie nieletnich o szkodliwości stosowania używek: alkohol, papierosy, narkotyki.
- Propagowanie fachowych publikacji typu: broszury, ulotki, plakaty w zakresie szkodliwości stosowania używek, alkoholu oraz niebezpieczeństw w Internecie.
- Współpraca ze świetlicami oraz instytucjami kultury w zakresie działalności edukacyjno – profilaktycznej.
- Prowadzenie działalności profilaktycznej na terenie placówek oświatowych jako kształtowanie i wdrażanie programu alternatyw dla młodzieży szkolnej poprzez:
 - a) szkolne programy profilaktyczne;

- b) promowanie zdrowego stylu życia – bez nałogów, w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- c) konkursy szkolne organizowane na tle walki z uzależnieniami;
- d) rozmowy z rodzicami na temat wczesnego rozpoznawania stosowania używek oraz współpraca z rodzicami w obszarze profilaktyki.

- Organizowanie i dofinansowanie wypoczynku profilaktyczno – edukacyjnego dla młodzieży szkolnej tj.:
 - a) kolonie i obozy;
 - b) wyjazdy środowiskowe;
 - c) okolicznościowe spotkania.
- Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie edukacyjne mające na celu zapoznanie społeczeństwa z zagrożeniami oraz skutkami medycznymi i prawnymi związanymi z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy w rodzinie.
- Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież szkolną.
- Szkolenia i podnoszenie kompetencji nauczycieli czy realizatorów programów profilaktycznych.
- Współpraca z nauczycielami w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.
- Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
- Profilaktykę przeciwdziałania uzależnieniom od Internetu oraz gier komputerowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Wspieranie inicjatyw społecznych o charakterze pro abstynenckim i prozdrowotnym poprzez dofinansowywanie działalności rozrywkowej, artystycznej, sportowej, wydawniczej, turystycznej, informacyjnej i innej, która kształtowałaby normy obyczajowe oraz styl życia wolny od alkoholu.
- Współpracę z organizacjami pozarządowymi w ramach promocji zdrowego stylu życia bez nałogów.
- Wymiana informacji, prowadzenie konsultacji, podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie promocji i realizacji działań w tym zakresie z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Współpraca z Policją w sprawach związanych z łamaniem przepisów prawa dot. obrotu napojami alkoholowymi, reklamy i promocji napojów alkoholowych.
- Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 43 lub art. 45 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).
- Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

- Podejmowanie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku nieprzestrzegania zasad i warunków korzystania z wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- kontynuowanie działalności punktów konsultacyjnych prowadzonych przez specjalistę terapii uzależnień,
- podejmowanie natychmiastowych działań w stosunku do osób sięgających po narkotyki w celu zmotywowania ich do podjęcia wczesnej terapii,
- upowszechnianie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy,
- współpraca z instytucjami z terenu Gminy tj.: szkoła, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jak i z Policją w celu zapobiegania powstawaniu problemów narkomanii.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez:

- szerzenie działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z grupy ryzyka na terenie Gminy,
- udzielanie osobom zainteresowanym informacji z zakresu rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku uzależnienia narkotykowego,
- edukację publiczną z zakresu podstawowych informacji o problemie narkomanii (ulotki, broszury, programy specjalne, filmy, książki, artykuły prasowe),
- promowanie zdrowego stylu życia poprzez zajęcia sportowe, jako alternatywa spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych,
- kreowanie pozytywnych wzorów osobowych, wolnych od nałogów, podczas kampanii antynarkotykowej w środowisku lokalnym,
- zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnej wobec przemocy w rodzinie poprzez ścisłą współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tarłowie,

- udzielanie informacji o placówkach leczniczych w innych miejscach, gdzie osoby uzależnione oraz ich rodziny mogą uzyskać pomoc i wsparcie,
- kierowanie zawiadomień do Policji lub prokuratury w przypadkach określonych w art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- współpraca ze służbami policyjnymi oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie organizowania pomocy rodzinie patologicznej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym w placówkach oświatowych na terenie Gminy,
- organizowanie imprez z elementami profilaktyki antynarkotykowej,
- prowadzenie programów terapeutycznych w świetlicach szkolnych dla dzieci z rodzin patologicznych celem integracji rówieśniczej,
- zakup niezbędnych materiałów informacyjno – edukacyjnych,
- organizowanie zajęć alternatywnych w szkołach w formie kółek zainteresowań i klubów szkolnych,
- organizowanie konkursów szkolnych w zakresie wiedzy o zagrożeniach i szkodliwości narkomanii oraz innych używek,
- prowadzenie edukacji dla młodzieży poprzez wykłady psychoedukacyjne, prelekcje na godzinach wychowawczych,
- spotkania z rodzicami - wywiady z rozmowy na temat wczesnego wykrycia zagrożenia zjawiska narkomanii,
- współpraca z nauczycielami w zakresie profilaktyki uzależnień.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- wspomaganie działalności organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.
- Wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych w ramach profilaktyki uzależnień.
- Wspieranie inicjatyw społecznych o charakterze pro abstynenckim i prozdrowotnym.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach promocji zdrowego stylu życia bez nałogów (organizacja zajęć sportowych, gier, zabaw i konkursów).
- Merytoryczne wspieranie i doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej oraz innych osób zaangażowanych w realizację programów profilaktycznych poprzez: organizowanie szkoleń specjalistycznych, udział w konferencjach oraz kampaniach regionalnych i wymianę doświadczeń zawodowych.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- udzielanie wsparcia przez pracowników socjalnych osobom uzależnionym i ich rodzinom, poprzez realizację pracy socjalnej motywującej do pozytywnej zmiany osoby uzależnionej.
- Realizacja pracy socjalnej przez pracowników socjalnych z wykorzystaniem narzędzia jakim jest kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym osoby uzależnione zobowiązują się do poprawy w życiu osobistym (np. do podjęcia leczenia zamkniętego lub skorzystania z pomocy terapeutycznej uzależnień) w zamian za pomoc ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Możliwość udziału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - w tym osób z problemem alkoholowym, w projektach umożliwiających szeroko rozumianą integrację społeczną.

ROZDZIAŁ III

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarłowie jest powoływana na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy.

2. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, w tym motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego,
- rozpatrywanie zawiadomień pochodzących z instytucji, organizacji społecznych i od osób fizycznych, dotyczących osób nadużywających alkoholu,
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- wydawanie opinii w formie postanowienia o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy,
- motywowanie do odwiedzania punktów konsultacyjnych osób nadużywających alkohol, celem przeprowadzenia konsultacji w sprawie uzależnienia od alkoholu,
- prowadzenie postępowania w przedmiocie nadużycia alkoholu w stosunku do osób uchylających się do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego,
- kontrola zasad przestrzegania prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych,
- udział w kampaniach lokalnych i szkoleniach.

3. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarłowie ustala się wynagrodzenie w wysokości 200,00 zł brutto za udział w każdym posiedzeniu komisji oraz konferencji, szkoleniu. Podstawę do wypłacania wynagrodzeń stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 600,00 zł brutto za udział w każdym posiedzeniu komisji oraz konferencji, szkoleniu.

ROZDZIAŁ IV

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w szkołach

Zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) w Gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3. W ramach Gminnego Programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa wyżej. Szkoła Podstawowa w Tarłowie im. Bohaterów Bitwy o Tarłów w 1915 r. opracowała program wychowawczo-profilaktyczny na rok szkolny 2021/2022, który został uchwalony 27 września 2021 r. przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną oraz uzyskał pozytywną opinię Samorządu Uczniowskiego.

1. Zgodnie z programem wychowawczo-profilaktycznym Szkoły Podstawowej w Tarłowie im. Bohaterów Bitwy o Tarłów w 1915 działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna obejmuje m.in.:

- dostarczanie uczniom wiedzy o szkodliwości używek: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze),
- uwzględnianie w pracy profilaktycznej rozwoju kompetencji psycho – społecznych dzieci oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli,
- działania mające na celu zmniejszenie wykluczenia społecznego,
- wykształcanie wśród uczniów umiejętności asertywności oraz umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji,
- współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- propagowanie zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej poprzez naukę,
- popularyzację aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu,
- organizację konkursów o tematyce zdrowotnej,
- czynną współpracę nauczycieli z rodzicami,
- uwzględnienie propozycji Rady Rodziców przy tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami,
- organizowanie spotkań pedagogizujących dla rodziców związanych z problemami i zagrożeniami współczesnej młodzieży,
- programy profilaktyczne oraz pogadanki z wychowawcami, pedagogiem szkolnym, psychologiem oraz specjalistami od spraw uzależnień, uświadamianie rodziców i uczniów odnośnie szkodliwości napoi energetycznych, papierosów, alkoholu oraz środków odurzających.
- propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych,
- realizację programów profilaktycznych,
- dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich,
- uczenie świadomego i bezpiecznego korzystania z Internetu,
- budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję,
- rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji,
- dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach,

- podnoszenie jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów, zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa,
- działalność wychowawczo - profilaktyczną w szkole polegającą na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:
- **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- **psychicznej** ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
- **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Zgodnie z programem wychowawczo-profilaktycznym Szkoły Podstawowej w Tarłowie im. Bohaterów Bitwy o Tarłów w 1915 stale należy kształcić wśród uczniów umiejętność asertywności oraz umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji oraz odpowiedzialności za ich skutki. Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, logopedą i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Program powstał podstawie obserwacji, ankiet, konsultacji z rodzicami, nauczycielami, Radą Rodziców oraz Samorządem Uczniowskim. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny precyzuje sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Program zawiera także **diagnozę w zakresie występujących w szkole czynników ryzyka i czynników chroniących** zatytułowaną: „diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej”.

2. „Diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej”.

Systematycznie każdego roku w Szkole Podstawowej w Tarłowie im. Bohaterów Bitwy o Tarłów w 1915 przeprowadzana jest diagnoza środowiska opracowywana m.in. na podstawie:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- ankiety skierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli na temat oczekiwań w realizacji treści wychowawczych i profilaktycznych,
- wniosków i analiz z pracy zespołów klasowych, zespołów przedmiotowych, spostrzeżeń i uwag wychowawców klas.

W Programie wychowawczo-profilaktycznym Szkoły w oparciu o analizę danych uzyskanych podczas diagnozy wyodrębniono następujące czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi dla uczniów szkoły:

czynniki ryzyka:

- odrzucenie przez rówieśników,

- słaba więź ze szkołą,
- destrukcyjna grupa rówieśnicza,
- niepowodzenia szkolne,
- niska samoocena,
- brak odporności na stres i problemy,
- niski poziom asertywności,
- niskie kompetencje rodziców w postępowaniu z dziećmi,
- brak rygorów i kontroli lub bardzo surowa dyscyplina, nadopiekuńczość,
- niskie wsparcie ze strony rodziców,
- rozwód, separacja rodziców,
- nadmierne korzystanie z komputera i Internetu,
- brak czytelnych granic i norm,

czynniki chroniące:

- rodzina i jej wsparcie,
- przyjazna atmosfera w domu,
- dobre kontakty z rodzicami,
- możliwość rozmowy z rodzicami, rodzeństwem, bliskimi,
- więzi z kolegami i przyjaciółmi, którzy mogą pomóc,
- aktywne spędzanie czasu (sport),
- dobre relacje z rówieśnikami,
- spokojna atmosfera w szkole,
- brak anonimowości w szkole,
- zorganizowany czas wolny (zajęcia dodatkowe, zajęcia pozalekcyjne, pasje),
- profilaktyka szkolna (warsztaty, programy profilaktyczne, współpraca z policją, działania wychowawcze itp.),
- wsparcie ze strony dorosłych (rodzice, nauczyciele, wychowawcy, pedagog),
- zajęcia na temat uzależnień, posiadanie wiedzy o skutkach używania substancji psychoaktywnych,
- zasady i wartości wyniesione z domu,
- umiejętność odmawiania (asertywność),
- poczucie własnej wartości.

W ostatnich latach najczęściej spotykanymi problemami wychowawczymi były:

- nieporozumienia, konflikty między dziećmi brak dbałości o mowę polską, wulgaryzmy,
- przejawy agresji fizycznej (szarpnięcia, kopnięcia, itp.), bójki, (sporadycznie) oraz psychicznej (np. izolowanie, plotkowanie, wykluczanie z grupy, ośmieszanie),
- niewłaściwe korzystanie z Internetu, komputera (cyberprzemoc),
- niechęć małej grupy uczniów do realizacji obowiązku szkolnego,
- niska motywacja do nauki pewnej grupy uczniów i ich problemy dydaktyczne.

ROZDZIAŁ V

Postanowienia końcowe

1. Zamierzone efekty realizacji programu:

- wzrost wsparcia i poczucia bezpieczeństwa dla rodzin dotkniętych problemami patologii społecznej,
- zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w działania związane z ograniczeniem spożywania napojów alkoholowych oraz zażywania narkotyków,
- zmniejszenie liczby młodzieży pijącej alkohol oraz sięgającej po narkotyki,
- zwiększenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin,
- zmiana postaw dzieci i młodzieży dotyczących picia alkoholu oraz zażywania narkotyków,
- zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych,
- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń związanych z uzależnieniami,
- budowanie wsparcia dla działań na rzecz zdrowia publicznego.

2. Źródła finansowania:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 jest realizowany ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyrobów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małych. Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) Gmina przeznacza ww. środki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Opłaty pochodzące z opłat na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml przeznaczone zostaną na zadania, o których mowa w art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.).

3. Realizacja programu:

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 jest Urząd Gminy w Tarłowie.